

M.J. Heineman (red.)

Probleemgeoriënteerd denken in de gynaecologie, obstetrie en voortplantingsgeneeskunde

Een praktijkboek voor de opleiding en de kliniek

Tweede, herziene druk

De Tijdstroom, Utrecht

Van de redactie

Het analyseren van een medische klacht kan lastig zijn. Maar het is gelukkig goed te leren. Het probleem van de patiënt wordt daartoe vaak als uitgangspunt gekozen.

In dit boek vormt het probleem van de patiënt dan ook het startpunt voor het denken en redeneren. Per casus wordt nagegaan wat het probleem eigenlijk precies is, welke kennis voor de oplossing van het probleem beschikbaar moet zijn, hoe het gesprek over het probleem zou kunnen verlopen, welke aanvullende diagnostische gegevens verzameld moeten worden, hoe tot een waarschijnlijkheidsdiagnose besloten wordt en voor welke therapie men kiest. Daarbij probeert de arts zich voortdurend bewust te zijn van de maatschappelijke context van de patiënt. Ook is het essentieel om na het afronden van het consult een ogenblik voor reflectie in te ruimen.

Voor de gynaecologie, obstetrie en voortplantingsgeneeskunde zijn vijftig veelvoorkomende problemen geïdentificeerd en deze zijn vervolgens uitgewerkt door een grote groep auteurs. Het ene probleem vraagt om een uitgebreidere analyse dan het andere; lange en korte bijdragen wisselen elkaar af. De bespreking van de problemen wordt gekenmerkt door een mix van wetenschappelijke kennis en eigen klinische ervaringen, hetgeen een reëel beeld geeft van de dagelijkse praktijk. Omdat het gynaecologisch consult en het gynaecologisch onderzoek zowel door de patiënt als door de arts als beladen worden ervaren, is het eerste hoofdstuk van dit boek geheel daaraan gewijd.

Ik ben de auteurs dankbaar voor hun bijdragen aan deze tweede editie. De casussen uit de eerste editie zijn waar nodig geactualiseerd en aangepast. Met elkaar beschrijven de auteurs een heel groot spreekuur waarvan veel valt te leren. Per bijdrage worden enkele relevante referenties gegeven. Regelmatig wordt verwezen naar richtlijnen van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG). Deze richtlijnen zijn te vinden op de altijd actuele website van de NVOG (www.nvog.nl). Daar wordt ook een ruim aanbod aan voorlichtingsbrochures voor patiënten gevonden.

Maas Jan Heineman
Amsterdam, oktober 2011

Inhoud

1 Een gynaecologische klacht	9
<i>W.C.M. Weijmar Schultz en V. Faber</i>	
2 Klachten van stemmingsproblematiek in de tweede cyclushelft (premenstruele klachten)	23
<i>J.H. Schagen van Leeuwen</i>	
3 Een vrouw die geen zin heeft in vrijen	33
<i>H.W. van Lunsen</i>	
4 Een vrouw die klaagt over pijn bij gemeenschap (dyspareunie)	39
<i>E.M.T. Laan</i>	
5 Een jonge vrouw die verkracht is	47
<i>K.M. Paarlberg</i>	
6 Een seksueel misbruikte vrouw	55
<i>W.C.M. Weijmar Schultz</i>	
7 Vaginisme	63
<i>W.C.M. Weijmar Schultz</i>	
8 Te grote schaamlippen	73
<i>H.W. van Lunsen</i>	
9 Een meisje met een primaire amenorroe	79
<i>J.A. Land</i>	
10 Een onregelmatige cyclus	87
<i>C.B. Lambalk en M.H.A. van Hooff</i>	
11 Een jonge vrouw met een secundaire amenorroe	99
<i>J.S.E. Laven</i>	
12 Hevige menstruaties	109
<i>H.A.M. Brölmann</i>	
13 Pijn tijdens de eisprong	115
<i>F.M. Helmerhorst</i>	
14 Tussentijds bloedverlies	119
<i>M.H. Emanuel</i>	

15 Een vrouw met bloedverlies bij de coïtus	125
<i>F. Scheele</i>	
16 Hinderlijke vaginale afscheiding	129
<i>A.H. Adriaanse en O.P. Bleker</i>	
17 Het laten maken van een baarmoederhalsuitstrijkje	135
<i>M.J.E. Mourits en N. Reesink-Peters</i>	
18 Beginnen met de pil	145
<i>F.J.M.E. Roumen</i>	
19 Ongewenst zwanger	155
<i>G. Kleiverda</i>	
20 Een paar met ongewenste kinderloosheid	165
<i>F.J.M. Broekmans</i>	
21 Buikpijn na in-vitrofertilisatie	175
<i>D.D.M. Braat</i>	
22 Buikpijn na intra-uteriene inseminatie (IUI)	181
<i>B.J. Cohlen</i>	
23 Een DES-dochter met contactbloedingen	189
<i>Th.J.M. Helmerhorst</i>	
24 Een vrouw met sterilisatiewens	199
<i>F.W. Jansen</i>	
25 Een vrouw met een refertilisatieverzoek	205
<i>G.C.M. Trimbos-Kemper</i>	
26 Een vrouw met secundaire amenorroe op 38-jarige leeftijd	213
<i>Y.M. van Kasteren, F. Janse en F.J.M. Broekmans</i>	
27 Overgangsklachten	223
<i>P.H.M. van de Weijer</i>	
28 Bloedverlies na de menopauze	235
<i>L.F.A.G. Massuger</i>	
29 Een vrouw met klachten van een verzakking	241
<i>M.E. Vierhout</i>	

30 Een vrouw met ongewild verlies van urine	247
<i>M.E. Vierhout</i>	
31 Een oude mevrouw met een steeds dikker wordende buik	255
<i>R.H.M. Verheijen</i>	
32 Een oude mevrouw met een slecht genezend wondje aan de vulva	261
<i>J.A. de Hullu</i>	
33 Dokter ik ben zwanger! Wat nu?	271
<i>M. Pel</i>	
34 Klachten ten gevolge van de zwangerschap	279
<i>M.E.A. Spaanderman</i>	
35 Een zwangere met een intra-uteriene vruchtdood in haar voorgeschiedenis	287
<i>J.J.H.M. Erwich</i>	
36 Een vrouw die afvalt in de zwangerschap	293
<i>J.J. Duvekot</i>	
37 Een zwangere met angst voor een afwijkend kind	299
<i>H.I.J. Wildschut</i>	
38 Een zwangere met koorts	309
<i>A.H. Adriaanse en M.H.B. Heres</i>	
39 Een zwangere met buikpijn	315
<i>J.M.M. van Lith</i>	
40 Een zwangere met een hoge bloeddruk	323
<i>A.J. van Loon</i>	
41 Een zwangere met bovenbuikpijn	333
<i>S.G. Oei</i>	
42 Vaginaal bloedverlies in de eerste helft van de zwangerschap	339
<i>P.J. Hajenius</i>	
43 Vaginaal bloedverlies in de tweede helft van de zwangerschap	353
<i>H. Wolf</i>	
44 Een dikke zwangere	363
<i>J.J. Duvekot</i>	

45 Een zwangere die geen leven meer voelt	369
<i>K.M. Sollic-Szarynska</i>	
46 Een zwangere met vruchtwaterverlies	375
<i>M.W.M. de Laat</i>	
47 Een zwangere met harde buiken	381
<i>L.D.E. Wijnberger</i>	
48 Een zwangere met intra-uteriene groeivertraging	391
<i>M.G. van Pampus</i>	
49 Een zwangere met positieve dyscongruentie	399
<i>P.P. van den Berg</i>	
50 Een zwangere die geen borstvoeding wil geven	407
<i>M. Pel</i>	
51 Een kraamvrouw met koorts	415
<i>A.H. Adriaanse</i>	
Afkortingen	423
Medewerkers	427
Register	431